

VLAAMS PARLEMENT
SCHRIFTELIJKE VRAGEN

HILDE CREVITS
VLAAMS MINISTER VAN OPENBARE WERKEN, ENERGIE, LEEFMILIEU EN NATUUR

Vraag nr. 237
van 17 december 2008
van **CARL DECALUWE**

Individuele afvalwaterbehandeling - Stand van zaken

De zoneringsplannen bepalen wie het huishoudelijk afvalwater individueel zal moeten behandelen aan de hand van een IBA (individueel behandeling van afvalwater).

Het Vlaams Gewest geeft subsidies op voorwaarde dat de gemeente heeft ingetekend op de "Cluster Water Niveau 1" van de samenwerkingsovereenkomst "Milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling".

1. Zijn intussen alle zones bekend waar het afvalwater door de huishoudens individueel gezuiverd zal moeten worden?
2. Hoe wordt gecommuniceerd naar de huishoudens die in een dergelijke zone vallen?
3. Welke gemeenten kunnen geen beroep doen op subsidies van het Vlaams Gewest omdat zij de cluster niet mee ondertekenden? Welke subsidieregeling wordt daar toegepast?
4. Hoeveel huishoudens moeten in een IBA voorzien? Kan dit opgesplitst per provincie?
5. Hoeveel subsidieaanvragen voor de plaatsing van een IBA zijn inmiddels bij het Vlaams Gewest bekend? Kan dit opgesplitst per provincie?
6. Geldt er een deadline voor de plaatsing van een IBA?
7. Wat is de gemiddelde kostprijs van een IBA en wat is het gemiddelde subsidiebedrag?

ANTWOORD

---

1. Het vaststellen van de zones waar het afvalwater van de woningen zal gezuiverd worden in een individuele zuiveringsinstallatie of IBA maakt onderdeel uit van de vaststelling van de zoneringsplannen. Eind 2008 was voor 297 van de 308 Vlaamse gemeenten het definitief zoneringsplan goedgekeurd. Voor deze gemeenten is bepaald van welke woningen het afvalwater zal worden gezuiverd in een IBA. Voor de 11 resterende gemeenten is de procedure nog lopende. Een definitieve vaststelling van het zoneringsplan voor deze gemeenten is voorzien voor het eerste kwartaal van 2009.

2. In de procedure voor de vaststelling van het zoneringsplan is/was voorzien dat het ontwerp van zoneringsplan het voorwerp diende uit te maken van een openbaar onderzoek. Het voeren van het openbaar onderzoek was een taak van de gemeente. De communicatie hieromtrent naar de burgers was dan ook verschillend van gemeente tot gemeente en werd eveneens bepaald door het gemeentelijk beleid inzake IBA's. Vanuit VMM werd een ondersteuning voorzien door een folder ter beschikking te stellen inzake de rechten en plichten van de burgers ingevolge de goedkeuring van het zoneringsplan. Ook op de website van VMM is deze informatie steeds beschikbaar. Door VMM werd in het kader van de vaststelling van het zoneringsplan tevens een geoloket ontwikkeld waarop iedere betrokkene zijn lozingsituatie en de bijbehorende verplichtingen kan terugvinden.
3. De subsidiëring van IBA's via de samenwerkingsovereenkomst was het laatst mogelijk in de overeenkomst 2005-2007 "milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling". Sinds het in voege treden van de huidige samenwerkingsovereenkomst op 1 januari 2008 is de subsidiëring van IBA's vanuit het gewest niet langer gekoppeld aan het al dan niet ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst.
De subsidiëring van IBA's gebeurt sinds 15 juni 2008 via het besluit van 1 februari 2002 met betrekking tot de subsidiëring van de aanleg door de gemeenten, gemeentebedrijven, intercommunales of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden van openbare rioleringen, andere dan prioritaire rioleringen, en van de bouw door de gemeenten, gemeentebedrijven, intercommunales of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Volgens dit besluit wordt de subsidie voor de plaatsing van een IBA gekoppeld aan een collectieve plaatsing en beheer door de gemeente of de door haar aangestelde rioolbeheerders.
4. Op basis van de 297 reeds goedgekeurde zoneringsplannen zijn in Vlaanderen 54.291 gebouwen aangeduid als "individueel te zuiveren". Dit zijn niet enkel woningen, maar ook magazijnen, landbouwbedrijven, sportgebouwen, vakantiehuisjes en dergelijke. Op niveau Vlaanderen kan men daarbij stellen dat ongeveer de helft van deze gebouwen effectief woningen zijn. In 25% van de gevallen gaat het om hooves, 17% zijn vakantiewoningen, en 8% andere gebouwen. Sommige van deze gebouwen zijn ondertussen reeds uitgerust met een IBA. Exacte cijfers hieromtrent zijn niet beschikbaar. In bijlage 1 vindt u een overzicht van de IBA's per provincie op basis van de 297 goedgekeurde definitieve zoneringsplannen.
5. Zoals hierboven vermeld, werd in het verleden door het gewest aan particulieren een bijkomende subsidie verleend in het kader van de samenwerkingsovereenkomst. Ook VLM verleent in het kader van landinrichtings-, natuurinrichtings- en ruilverkavelingsprojecten in een aantal specifieke gevallen subsidie. Via deze twee pistes werden in de periode 2003 tot 2008 reeds 4.988 IBA-subsidie aanvragen ingediend bij het Vlaamse Gewest. In bijlage 2 vindt u een overzicht per provincie.
Conform het subsidiebesluit van 01/02/2002 werd tot op heden slechts één subsidieaanvraag ingediend voor de plaatsing van 25 IBA's.
Hierbij moet wel worden opgemerkt dat niet alle gemeenten de samenwerkingsovereenkomst ondertekenden waardoor ook niet gesubsidieerde IBA's zijn geplaatst. Daarnaast kunnen landbouwers via het Vlaams Landbouw Investeringsfonds (VLIF) ook een subsidie verkrijgen. Aangezien het hierbij gaat om de zuivering van bedrijfsafvalwater, al dan niet gemengd met huishoudelijk afvalwater, werd dit niet opgenomen in de overzichtstabel.
6. Vlarem II bepaalt dat nieuwe inrichtingen onmiddellijk moeten worden uitgerust met een IBA. Voor bestaande inrichtingen, waarbij in het verleden een septische put werd aanzien als afdoende zuivering, werd een overgangstermijn vastgesteld, die echter kan worden bijgesteld in de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen waarvan de opmaak in de loop van 2009 zal worden opgestart. In concreto betekent dit dat er wordt naar gestreefd dat voor bestaande gebouwen die gelegen zijn in kwetsbare gebieden, zoals bv. natuurgebieden en drinkwaterwingebieden, deze installaties zijn geplaatst tegen uiterlijk 22 december 2015. Voor de andere bestaande gebouwen, kan indien noodzakelijk, een uitstel worden verleend.

7. De kostprijs voor de installatie van een IBA is zeer sterk variabel omwille van de verschillende types die ter beschikking zijn, de omvang van de noodzakelijke grondwerken, de mogelijke aanpassingen aan het private rioleringsstelsel en de mogelijke aan- of afwezigheid van een gracht. In verschillende studies wordt gerekend met een gemiddelde kost voor een IBA die varieert tussen 2.500 en 5.000 euro, excl BTW. Daarbij wordt geen rekening gehouden met de kosten verbonden aan de eigenlijke plaatsing.

In het kader van de samenwerkingsovereenkomst werd gemiddeld 981 euro per IBA gesubsidieerd. Dit bedrag omvat echter ook de vergoeding die wordt uitbetaald aan de gemeente en die 1/4de bedraagt van de subsidie.

Zoals vermeld in het antwoord op deelvraag 3 is er sinds 15 juni 2008 een nieuwe subsidieregeling van kracht. Volgens dit besluit bedraagt de subsidie vanuit het Vlaamse Gewest 2.250 euro per IBA of per woongelegenheden, indien verschillende woongelegenheden zijn aangesloten op één gemeenschappelijke IBA, op voorwaarde dat de IBA door de gemeente of de door haar aangestelde rioolbeheerder wordt geplaatst en beheerd.

BIJLAGEN

1. Overzicht van de IBA's per provincie op basis van de 297 goedgekeurde definitieve zoneringsplannen.
2. IBA-subsidie aanvragen ingediend bij het Vlaamse Gewest. Overzicht per provincie.

Bijlage 1: IBA's per provincie (op basis van de 297 reeds goedgekeurde definitieve zoneringsplannen)

Provincie	Aantal IBA's
Antwerpen	16.397
Limburg	2.342
Oost-Vlaanderen	10.918
Vlaams-Brabant	6.596
West-Vlaanderen	18.038
Totaal	54.291

Bijlage 2: Aantal gewestelijke IBA-subsidieaanvragen per provincie

Provincie	Aantal IBA's
Antwerpen	1.136
Limburg	184
Oost-Vlaanderen	1.202
Vlaams-Brabant	360
West-Vlaanderen	2.106
Totaal	4.988